

การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง บนเฟซบุ๊กดอทคอม*

The Study of Text Relations Structure of Political View on Facebook.com

สินทรัพย์ ยืนยาว**

Sinsup yuenyaw

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กดอทคอม ข้อมูล คือ ข้อความ “กระทู้” และ “ความเห็นท้ายกระทู้” ที่บุคคลเขียนแสดงความคิดเห็นบนกลุ่มการเมืองในเฟซบุ๊ก ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2556-เดือนสิงหาคม 2557 โดยใช้แนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กดอทคอม มี 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้ 2) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงความเห็นท้ายกระทู้ 3) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความเห็นท้ายกระทู้

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ของข้อความ, การแสดงความคิดเห็น, การเมือง, เฟซบุ๊ก

Abstract

This article aimed to study the relation structures of the texts of political points of view on facebook.com. The data were the viewpoints of people who expressed their political points of view from October 2013 to August 2014 and were analyzed based on the approach of ethnography of communication.

The study showed that three relation structures were found: 1) the relation of the texts posted at the end of the status updates and the status updates, 2) the structural relation of the final posts and the final posts, 3) the structural relation of texts that were not related to the status updates and the final posts.

Keywords: Relation of Opinions, Expression of Opinions, Politics, Facebook

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลวิธีการสื่อสารทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊ก” หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

**นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทนำ

เฟซบุ๊กเป็นสื่อใหม่ (New media) มีลักษณะเป็นเว็บไซต์แบบกึ่งกระดานสนทนา มีลักษณะจำเพาะกว่าเว็บไซต์ทั่วไป เพราะสามารถแสดงข้อมูลส่วนต่าง ๆ ได้มากโดยมีโครงสร้างสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนกระดานสำหรับเขียนแสดงสถานะ (status) หรือ ความเห็น (Post) และ ส่วนที่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม (Comment) ซึ่งการสื่อสารสามารถกระทำได้อย่างตลอดเวลา ผู้สื่อสารไม่จำเป็นต้องอยู่บนหน้าเฟซบุ๊กในเวลาเดียวกันก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันได้

เฟซบุ๊กเป็นช่องทางสื่อสารความคิดเห็นทางการเมืองปรากฏตั้งแต่ พ.ศ. 2549 หลังจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีถูกปฏิวัติ เรียกว่า “มี้อบออนไลน์” การชุมนุมไม่จำกัดเพียงบนท้องถนนเท่านั้น การใช้สื่อออนไลน์ในการประท้วง หรือเรียกว่า “การประท้วงแบบสองโลก” คือ “โลกของสื่อ” (Media World) และ “โลกของความจริง” กระทั่ง พ.ศ. 2553 เฟซบุ๊กมีคนตั้งกลุ่มทางการเมืองจำนวนมาก และมีการเลือกข้างหรือแสดงจุดยืนที่ชัดเจน มีเพียงร้อยละ 2-3 เท่านั้นที่จะพูดเรื่อง “สันติวิธี” (ชาม เชื้อสถาปนศิริ, 2556 : 12)

ภาษาและการเมืองมีความเกี่ยวข้องกันอย่างกลมกลืน และภาษานำเสนอสาระัตถะของการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทางการเมือง ดังที่ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2556 : 21) กล่าวว่า “ภาษามีความเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างแนบแน่น ต่างขยายความซึ่งกันและกัน จนบ่อยครั้งที่ภาษาคือการเมืองและการเมืองคือภาษา” ภายใต้โครงสร้างของสื่อที่เป็นพื้นที่ในการนำเสนอความคิดเห็นทางการเมือง

การสื่อสารความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กไม่สามารถควบคุมจำนวนผู้ร่วมสื่อสาร เวลาและสถานที่ในการแสดงความคิดเห็นได้ การสื่อสารจึงเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ ผู้แสดงความคิดเห็นและผู้อ่านความคิดเห็นจำเป็นต้องพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อความเห็นแต่ละความเห็น ความเห็นใดเชื่อมโยงกับความเห็นใดจึงจะสามารถลำดับเนื้อหาความคิดได้อย่างถูกต้อง เพราะความเห็นแต่ละความเห็นไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกันทุกข้อความตามลำดับ การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเห็นต่าง ๆ ช่วยให้ผู้อ่านมีแนวทางในการค้นหาความสัมพันธ์ของความเห็นในขณะอ่านความเห็นในเฟซบุ๊ก ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างถูกต้อง

สาระสำคัญที่จะนำเสนอในบทความนี้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ข้อตกลงเบื้องต้น นิยามศัพท์ ผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กต่อทศอม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารความเห็นทางการเมืองและเฟซบุ๊ก
2. เลือกกลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมือง
 - 2.1 เลือกกลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองที่มีการแสดงจุดยืนทางการเมืองที่เลือกข้างอย่างชัดเจนในการสนับสนุนหรือต่อต้านรัฐบาลขณะนั้น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองที่สนับสนุน และกลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองต่อต้านรัฐบาล
 - 2.2 นำกลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองที่สนับสนุนรัฐบาลมาเรียงลำดับตามจำนวนสมาชิกจากมากไปหาน้อย แล้วเลือกเฉพาะ 5 ลำดับแรก
 - 2.3 นำกลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองต่อต้านรัฐบาลมาเรียงลำดับตามจำนวนสมาชิกจากมากไปหาน้อย แล้วเลือกเฉพาะ 5 ลำดับแรก
3. เมื่อได้กลุ่มเฟซบุ๊กทางการเมืองจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลความเห็นจากเฟซบุ๊กกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ทำการรวบรวมข้อเขียนที่เป็น “กระทู้” และ “ความเห็นท้ายกระทู้” ที่มีการเขียนแสดงความคิดเห็นเผยแพร่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2556 – เดือนสิงหาคม 2557 จากกลุ่มการเมืองที่เลือกไว้ข้างต้น
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เป็นการพิจารณาข้อความเห็นท้ายกระทู้ต่าง ๆ ที่มีผู้แสดงความคิดเห็นไว้ว่ามีความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับความเห็นท้ายกระทู้ใดหรือเชื่อมโยงไปยังกระทู้ เพราะการเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้บนเฟซบุ๊กสามารถกระทำได้พร้อมกัน โดยระบบการแสดงผลของเฟซบุ๊กจะเรียงลำดับตามเวลาของการโพสต์ข้อความเห็น จึงทำให้ข้อความเห็นไม่ต่อเนื่องตามลำดับเหมือนการสนทนาต่อหน้าหรือทางโทรศัพท์ สื่อจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อลำดับความเห็น เกิดความเข้าใจผิดหรืออาจไม่สามารถเข้าใจการสื่อสารได้หากไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของข้อความเห็น ซึ่งเกิดจากความซับซ้อนของสื่อ

เพื่อให้เห็นความซับซ้อนของโครงสร้างความสัมพันธ์ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก ผู้เขียนใช้แนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร ตามแนวทางการศึกษาการสนทนาใน “ระบบผลัด” (turn organization) ของแซกส์และคณะ (Sack et al, 1974) มาประยุกต์ใช้กับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กสรุปได้ดังนี้

การสนทนาของมนุษย์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปย่อมเกิดขึ้นภายใต้ระบบผลัด (turn organization) คือระบบที่จัดเรียง หรือจัดลำดับการสนทนาของคู่ถ้อยคำ ใครเป็นผู้ส่ง ใครเป็นผู้ฟัง ณ ช่วงจุดหนึ่งในการสนทนา ระบบผลัดจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสนทนา

ผลัด (turn) คือ ช่วงการพูดของแต่ละบุคคลในช่วงการสนทนา แต่ละผลัดจะมีผู้พูดเพียงคนเดียว จึงเปรียบได้กับการสนทนา (ศิริพร ปัญญาเมธิกุล, 2558 : 65-66) เมื่อการสนทนามีผู้ร่วมสนทนาจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการผลัดกันเป็นผู้พูด เมื่อคนหนึ่งพูดที่เหลือจะเป็นผู้ฟัง และจะสลับกันเป็นผู้พูดอย่างนี้เรื่อยไป เรียกว่า “การมอบผลัด” ซึ่งในแต่ละผลัดอาจจะไม่เรียงลำดับของเนื้อหาอันเนื่องมาจากการแทรกจากผู้อื่น ฉะนั้นหากจะเข้าใจเนื้อหาสารจำเป็นต้องพิจารณาหาความสัมพันธ์ของข้อความในแต่ละผลัด

การศึกษาความต่อเนื่องของข้อความที่เชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กับข้อความอื่นจึงพิจารณาจากผลัดและความเกี่ยวข้องของเรื่องที่สนทนา เพราะบางครั้งข้อความขาดความต่อเนื่องอันเกิดจากความซ้อนกันของข้อความ และการเชื่อมโยงของเรื่องที่สนทนาอันเกิดจากปัญหาต่าง ๆ คือ ขาดการโต้ตอบในทันที ขาดการมองเห็นและได้ยินเสียงของผู้ร่วมสนทนา และไม่สามารถเห็นการพูดแทรกกัน เกิดการถูกแทรกระหว่างคู่ถ้อยคำ โดยเป็นไปตามลำดับเวลาที่มีการส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และมีผู้ร่วมสนทนาเป็นจำนวนมากทำให้ข้อความที่ส่งถูกแทรกโดยข้อความอื่น ๆ ส่งผลให้ข้อความไม่ต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก และนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดพลาดอันเป็นไปตามโครงสร้างของสื่อเฟซบุ๊ก

นอกจากนี้การพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อความเห็นอาจต้องใช้แผนภาพประกอบเพื่อให้เห็นและเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของข้อความเห็นต่าง ๆ จากแนวทางการศึกษาข้างต้น เนื่องจากข้อมูลที่ศึกษาครั้งนี้ผู้สนทนาไม่สามารถควบคุมผู้ร่วมสนทนา จึงได้นำแนวคิดของแซกส์และคณะ (Sack et al, 1974) มาประยุกต์เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันของข้อความต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อความที่ยกตัวอย่างเป็นข้อความตามที่เขียนในเฟซบุ๊กโดยไม่มีการปรับแก้
2. บทความนี้ขอสงวนชื่อบุคคลที่เป็นผู้แสดงความคิดเห็น “กระทู้” และ “ความเห็นท้ายกระทู้”
3. บทความนี้ขอสงวนชื่อบุคคล องค์กรที่ปรากฏในข้อความแสดงความคิดเห็น

นิยามศัพท์

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หมายถึง ข้อความเห็นต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับข้อความเห็นทางการเมืองอื่น ๆ ที่สมาชิกแต่ละคนได้เขียนไว้ เพื่อให้การสื่อสารเป็นที่เข้าใจกันได้

กระทู้ หมายถึง ความคิดเห็นที่บุคคลได้เขียนบนเว็บไซต์เฟซบุ๊กดอทคอม การเขียนดังกล่าวเป็นการเขียนความเห็นทางการเมืองที่ไม่ใช่การเขียนความเห็นที่ต่อเนื่องจากความเห็นของผู้อื่นที่เขียนไว้แล้วบนหน้าเว็บเฟซบุ๊กดอทคอม

ความเห็นท้ายกระทู้ หมายถึง ข้อความทุกข้อความที่เขียนขึ้นหลังจากที่บุคคลเขียนกระทู้ โดยเป็นการเขียนที่เขียนต่อเนื่องจากกระทู้นั้น ๆ

เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน ผู้เขียนจึงเขียนแผนภาพจำลอง “กระทู้” และ “ความเห็นท้ายกระทู้” ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ภาพจำลองหน้าเว็บไซต์เฟซบุ๊ก

กระทู้ (สมาชิก/บุคคลทั่วไปสามารถเขียนข้อความได้)

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 1.....

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 2

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ xxx

กระทู้ (สมาชิก/บุคคลทั่วไปสามารถเขียนข้อความได้)

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 1.....

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 2

ความเห็นท้ายกระทู้ที่ xxx

ผลการศึกษา

การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความเห็นทางการเมืองในเฟซบุ๊ก มี 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ คือ 1) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้ 2) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงความเห็นท้ายกระทู้ 3) โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความเห็นท้ายกระทู้ ดังนี้

1. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้ คือ ข้อความเห็นท้ายกระทู้มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังข้อความกระทู้กล่าวคือ เมื่อมีผู้เขียนกระทู้เผยแพร่ความเห็นไว้บนเฟซบุ๊ก บุคคลอื่นจะเขียนแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนจำนวนมาก และความเห็นท้ายกระทู้แต่ละความเห็นจะมีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปที่ข้อความกระทู้ ซึ่งโครงสร้างแบบดังกล่าวปรากฏมากที่สุด และจำนวนที่ปรากฏมากกว่าโครงสร้างแบบอื่น ถือเป็นลักษณะเด่นของการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จากการวิเคราะห์พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเขียนแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนละครั้ง 2) การเขียนแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนเดียวเขียนมากกว่าหนึ่งครั้งต่อกันดังนี้

1.1 การเขียนแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนละครั้ง คือ การเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังกระทู้ โดยผู้เขียนแสดงความคิดเห็นคนละ 1 ครั้ง และความเห็นท้ายกระทู้แต่ละความเห็นจะมีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปที่ข้อความกระทู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) การรวมพลังของพี่น้องจะทำให้การออก พรบ.นิรโทษ ของรัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จ เราจงมาร่วมแสดงออกว่าไม่เห็นด้วยกับการออกกฎหมายล้างผิดดังกล่าว

ความเห็นที่ 1 (ก) ฉันทอยากไปนะแต่ไม่มีโอกาส

ความเห็นที่ 2 (ข) ของเป็นกำลังใจให้ทุกคน สู้ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ

ความเห็นที่ 3 (ค) เห็นพลังของพี่น้องแล้วชื่นใจ ขอให้สำเร็จ

ความเห็นที่ 4 (ง) เห็นแบบนี้แล้วขลุกล...

ความเห็นที่ 5 (ค) คนส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกร้อนหนาวต่อความเป็นไปของชาติ....

สุดยอดเลยพี่น้อง

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนกระทู้ได้เขียนข้อความกล่าวถึงความสำคัญของประชาชนในการมาร่วมแสดงออกทางการเมืองเพื่อหยุดยั้งการออกกฎหมายของรัฐบาลเพื่อล้างความผิดทางการเมือง พร้อมกับเชิญชวนให้ประชาชนออกมาร่วมแสดงพลังและต่อต้าน ต่อจากนั้นก็มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเห็นท่ายกระทู้ที่ 1 มีเนื้อหาพูดตอบข้อความกระทู้ว่า อยากไปร่วมแต่ไม่มีโอกาสไป ซึ่งเป็นข้อความเห็นที่มีความสัมพันธ์กับกระทู้นอกจากนี้ ยังพบว่ามีความคิดเห็นท่ายกระทู้ที่ 2, 3, 4, 5 ต่างเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปที่กระทู้ โดยที่ความเห็นแต่ละความเห็นไม่ได้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท่ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้ปรากฏมากที่สุดสะท้อนให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสารแบบคนหลายคนกับคนหนึ่งคน คือผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นท่ายกระทู้กับผู้เขียนกระทู้ โดยส่วนมากพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เขียนกระทู้ จะไม่สนใจผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นผลจากปัจจัยเรื่องโครงสร้างของเว็บเฟซบุ๊กที่นำเสนอเพียงข้อความกระทู้ และความคิดเห็นท่ายกระทู้ล่าสุดเพียงไม่กี่ความเห็น ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจำเป็นต้องขยาดความคิดเห็นอื่น ๆ จึงจะสามารถอ่านความคิดเห็นท่ายกระทู้เหล่านั้น ซึ่งต้องอ่านตั้งแต่ความเห็นแรกถึงความคิดเห็นสุดท้ายจึงจะสามารถโต้ตอบหรือโต้แย้งความเห็นท่ายกระทู้ได้

1.2 การเขียนแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนเดียวเขียนมากกว่าหนึ่งครั้งต่อกัน คือ การเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังกระทู้ โดยการเขียนแสดงความคิดเห็นหลายครั้ง และปราศจากความเห็นอื่นแทรก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) (ชื่อแแกนนำ)ประกาศ 24 พย. วันเผด็จศึก! ปลุก ปชช. ชุมนุมให้ครบล้านโค่นล้มระบอบทักษิณ

ความเห็นที่

ความเห็นที่ 220 (ก) ยังมีคนบ้าไปตามไอ้เทพเมื่อกอีกหรือ

ความเห็นที่ 221 (ข1) ระเบิดขวด ลุยเลย ครีบบททุก ๆ คนสู้ ๆ

ความเห็นที่ 222 (ข2) ระเบิดขวด เอาอาวุธ ป้ายดัยปาว ต่อสู้กับมัน

ความเห็นที่

จากตัวอย่างข้างต้น กระจุกให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศนิตหมายของแกนนำผู้ชุมนุมทางการเมือง หลังจากนั้นก็มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้เป็นจำนวนมาก กระจุกทั้งความเห็นทำยกระทุ้ลำดับที่ 221 และ 222 เป็นผู้เขียนคนเดียวกัน และมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงไปยังกระจุกในลักษณะให้กำลังใจแก่ผู้ที่จะร่วมกิจกรรมตามประกาศของแกนนำผู้ชุมนุม พร้อมแนะวิธีและตั้งคำถาม โดยเขียนแสดงความคิดเห็นต่อเนื่องกัน 2 ครั้ง และปราศจากความเห็นของผู้อื่นแทรก

การเขียนแสดงความคิดเห็นเชื่อมโยงกระจุกคนเดียวเขียนมากกว่าหนึ่งครั้งต่อกัน สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของผลัดในการสนทนาแบบเผชิญหน้ากับในเฟซบุ๊ก เพราะข้อความในเฟซบุ๊กขาดความต่อเนื่องอันเกิดจากปัญหาต่าง ๆ คือ ขาดการโต้ตอบในทันที ขาดการมองเห็นและได้ยินเสียงของผู้ร่วมสนทนา และไม่สามารถเห็นการพูดแทรกกัน เกิดการถูกแทรกระหว่างคู่ถ้อยคำ โดยเป็นไปตามลำดับเวลาที่มีการส่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และมีผู้ร่วมสนทนาเป็นจำนวนมากทำให้ข้อความที่ส่งถูกแทรกโดยข้อความอื่น ๆ ส่งผลให้ข้อความไม่ต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก และการแสดงความคิดเห็นสามารถกระทำได้อย่างอิสระ ไม่จำกัดจำนวนครั้งของการแสดงความคิดเห็น และไม่จำเป็นต้องรอคู่สนทนาในการเปลี่ยนผลัด

2. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นทำยกระทุ้เชื่อมโยงความเห็นทำยกระทุ้

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นทำยกระทุ้เชื่อมโยงความเห็นทำยกระทุ้ คือ ข้อความแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับความเห็นทำยกระทุ้ จำแนกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ข้อความเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นทำยกระทุ้แบบโต้ตอบ และ
- 2) ข้อความเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นทำยกระทุ้แบบโต้แย้ง ดังนี้

2.1 ข้อความเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นทำยกระทุ้แบบโต้ตอบ คือ การที่บุคคลเขียนแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นทำยกระทุ้อื่นที่มีผู้เขียนขึ้นก่อน โดยลักษณะความสัมพันธ์เนื้อหาของข้อความเป็นไปในทางสนับสนุนหรือเห็นด้วย หรือรู้สึกดีต่อความเห็นทำยกระทุ้นั้น ถือเป็นความสัมพันธ์ทางบวก สามารถจำแนกออกได้ 2 ลักษณะคือ 1) ความเห็นทำยกระทุ้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นทำยกระทุ้เดียวกันแบบไม่มีความเห็นทำยกระทุ้อื่นแทรก และ 2) ความเห็นทำยกระทุ้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นทำยกระทุ้เดียวกันแบบมีความเห็นทำยกระทุ้อื่นแทรก ดังนี้

2.1.1 ความเห็นทำยกระทุ้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นทำยกระทุ้เดียวกันแบบไม่มีความเห็นทำยกระทุ้อื่นแทรก คือ เมื่อมีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้ ส่งผลให้มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้อื่นอื่น ๆ เข้ามาแสดงความคิดเห็นทำยกระทุ้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังความเห็นทำยกระทุ้นั้นโดยไม่มีความเห็นทำยกระทุ้อื่นมาแทรก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) การบริหารงานของรัฐบาล...(เซียนายกรัฐมนตรี)...บริหารงานแบบขาดความรู้ความสามารถ เน้นการกู้แล้วก็สร้างและได้รับผลประโยชน์จากการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ เรียกว่า “กู้มาโกง”

ความเห็นที่ 1 (ก) โครงการรับจำนำข้าวเป็นโครงการอภิมหาโกง

ความเห็นที่ 2 (ข) จริง ๆ รัฐบาลรวยจากโกงจำนำข้าว

ความเห็นที่ 3 (ง) ชาวนาจน คนรับจำนำรวย รวยเพราะโก.....

ความเห็นที่ 4 (ค) ไข่ค่อม ๆ ๆ ๆ อภิมหาโกง

จากตัวอย่างข้างต้น หลังจากผู้เขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 1 ได้เขียนแสดงความคิดเห็น ปรากฏว่ามีบุคคลอื่นเข้ามาแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกัน และความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 2, 3 และ 4 ต่างมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงไปยังความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 1 เป็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงต่อเนื่องกันในระดับความคิดเห็นท้ายกระทู้

การแสดงความเห็นท้ายกระทู้ที่เชื่อมโยงไปยังกระทู้ ยังพบการแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่มีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นท้ายกระทู้อื่น

2.1.2 ความเห็นท้ายกระทู้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความคิดเห็นท้ายกระทู้เดียวกันแบบมีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก คือ เมื่อมีการเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้บางความเห็น มีผู้แสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้อีกหลายท่านเข้ามาเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังความคิดเห็นท้ายกระทู้ดังกล่าว แต่ความเห็นท้ายกระทู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กันมีความเห็นท้ายกระทู้อื่น ๆ แทรก ทำให้ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นท้ายกระทู้ไม่ต่อเนื่องกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก)

ดูและฟังกันให้ชัด ๆ นะครับ พี่น้องเสื้อแดงหยุดบิดเบือนกันได้แล้ว (ชื่อแกนนำผู้ชุมนุม)พูดบนเวทีอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยเมื่อคืนว่า “พี่น้องที่เคารพทั้งหลาย พวกเราซึ่งเป็นตัวแทนของทุกกลุ่มเครือข่ายพร้อมที่จะยืนหยัดต่อสู้เคียงบ่าเคียงไหล่กับพี่น้องทั้งหลาย ขจัดระบอบทักษิณ และเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข อย่างสมบูรณ์แบบครับ”

ส่วนที่ไปพูดอีกเวทีในวันเดียวกัน แคพูดตกคำว่า “ประชาธิปไตย” เท่านั้น แต่เอาไปบิดเบือนว่า – (ชื่อแกนนำผู้ชุมนุม) ลั่น นำประเทศสู่ “สมบูรณ์ญาสิทธิราชย์” - มันก็ทุเรศเกินไประยะ หมดมุกโจมตีกันแล้ว เหรอครับ

ความเห็นที่ ... (ก)

ความเห็นที่ 18 (ข) 99 ศพตัวเอง ไม่พูดถึงเลยนะ เหอะ ๆ

ความเห็นที่ ... (ง)

ความเห็นที่ 22 (ค) ไอ้...(ข)...มีงมาถามกันว่า99..ศพคัยเปนคยฆ่ากุงจะให้มีง
ไปถามมันโนนรเอง

ความเห็นที่ ... (ค)

ความเห็นที่ 25 (ฆ) คุณ...(ข)..เค้ายังไม่ตัดสินรู้ได้เงว่าใครฆ่า ไว้ใจมาก ระวัง
ผิดหวังมากนะถ้ารู้ว่าพ่อมีงเป็นคนฆ่า55 จะนิรโทษให้ได้

ความเห็นที่ ... (ง)

ความเห็นที่ 40 (จ)เออไอ้...(ข)...มีงไม่ยอกได้ฆาตกรหรือไว้เงทำไมมีงถึง
ยอกให้นิรโทษละพวกมีงตายตั้งเยอะหญ่าที่ราชมิงคลายังไม่หมดนะเสื่อแดงไปกัน
เยอะ ๆ ดี

ความเห็นที่ ... (ฉ)

ความเห็นที่ 43(ช) ...(ข)... 99ศพ แต่ทำไมพวกมีงยอกนิรโทษกรรมจังวะ
มีงไม่ยอกได้ฆาตกรรีเง คนที่มีงกล่าวหาเค้า เค้ายินดีให้ดำเนินคดีอยู่แล้วเง เลิกทำตัว
เป็นควายได้แล้ว

ความเห็นที่ ... (ช)

ความเห็นที่ 90(ณ) ...(ข)...มริงเด็กเมื่อวานขึ้น อย่ามาพูดเลยวะ

ความเห็นที่ ... (ญ)

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อ (ข) แสดงความเห็นท้ายกระทู้ที่ 18 เรื่องการเสียชีวิต 99 ศพ มีผู้แสดง
ความเห็นท้ายกระทู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นที่ 18 คือ ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 22, 25, 40, 43 และ
90 แต่จะพบว่ามีความเห็นอื่น ๆ แทรกทำให้ลำดับความเห็นที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันไม่มีความต่อเนื่อง เช่น
ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 40 มีความเห็นท้ายกระทู้ที่ 26-39 แทรก หรือความเห็นท้ายกระทู้ที่ 90 มีความเห็นท้าย
กระทู้ที่ 44-89 แทรก

การแสดงความเห็นท้ายกระทู้แม้จะถูกแทรกด้วยความเห็นท้ายกระทู้อื่น หากอ่านทุกความเห็นก็
สามารถจับคู่ความสัมพันธ์ของข้อความได้ และนอกจากนี้ยังพบการเรียกชื่อบุคคลที่ตนต้องการสื่อสารด้วย
คล้าย ๆ กับการมอผลัดในการสนทนาในชีวิตประจำวันที่มีหลายคน

2.2 ข้อความเห็นท้ายกระทู้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นท้ายกระทู้แบบโต้แย้งคือ
การที่บุคคลเขียนแสดงความเห็นท้ายกระทู้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังกระทู้อื่นที่เขียนขึ้นก่อน โดยมีเนื้อหาแย้ง
ไม่เห็นด้วย และปฏิเสธ มี 2 ลักษณะคือ 1) การแย้งครั้งเดียวจบ และ 2) การแย้งแบบโต้ตอบกลับไปมา ดังนี้

2.2.1 การแย้งครั้งเดียวจบ คือ มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ และมีบางท่านไม่เห็นด้วยจึงเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้แย้งกับความคิดเห็นท้ายกระทู้นั้น หรือเรียกว่า โต้เถียง แต่ไม่มีการโต้แย้งกลับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) ใครเผาธวัร์ สองคลิปนี้อาจช่วยเผยแพร่คำตอบ ช่วยกันคิดนะ

ปล. เฉลยแล้ว จากคนในเหตุการณ์!!!

...กลุ่มมือบหน้าเป็นคนทำ

ความเห็นที่ ... (ก)

ความเห็นที่ 85 (ข) เสียภาพพจน์สถาบันหมด

ความเห็นที่ 86 (ข) ปกป้องไว้...ไม่เสียมีโรมัย ไอ้สาสสสส

ความเห็นที่ 87 (ค)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้แสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 85 แสดงความคิดเห็นมีเนื้อความเชื่อมโยงไปยังกระทู้ โดยการกล่าวถึงภาพลักษณ์ที่ไม่ดีจากการเผารถดังกล่าว และผู้แสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ 86 เข้ามาโต้แย้งความเห็นที่ 85 ว่า เป็นการปกป้องสถาบัน (หมายถึงสถาบันการศึกษา) ไม่มีอะไรต้องเสีย แต่ก็ไม่ได้มีการโต้แย้งกันต่อ

2.2.2 การแย้งแบบโต้ตอบสลับไปมา คือ มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ ทำให้มีบางท่านไม่เห็นด้วย เห็นแย้ง หรือปฏิเสธความเห็นดังกล่าว นำไปสู่การโต้แย้งตอบโต้กันไปมา สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การโต้แย้งตอบโต้ไปมาแบบมีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก และ 2) การโต้แย้งตอบโต้ไปมาแบบไม่มีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรกดังนี้

2.2.2.1 การโต้แย้งตอบโต้ไปมาแบบมีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก คือ การที่บุคคลสองคนเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้โต้แย้งตอบโต้กันไปมา คล้ายกับการสนทนาในชีวิตประจำวันระหว่างคน 2 คน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) ทำผิดต้องได้รับโทษ ไม่ใช่มาล้างผิดไม่ต้องรับโทษ อย่างนี้สังคมจะอยู่อย่างไร คนทำผิดยอมไม่เกรงกลัวกฎหมาย รวมพลังต้านกฎหมายล้างผิดคนโกงแบบเหมาแข่ง

ความเห็นที่ 1 (ก1) ตอนทำไม่คิด ทำผิดคิดจะมาล้างโทษให้ตนเอง ยอม

ไม่ได้ประเทศชาติเสียหายมาากแล้ว

ความเห็นที่ 2 (ข1) ก็คิดแบบนี้ประเทศไทยถึงไม่พ้นความขัดแย้ง เขาจะล้าง

เฉพาะความผิดทางการเมือง เพื่อให้เดินไปข้างหน้าได้

ความเห็นที่ 3 (ก2) ผิดก็คือผิด ทำไมต้องมีช้อยกเว้น เรื่องไหนก็คือผิดถ้าทำผิด ความถูกต้องต่างหากที่จะทำให้ก้าวไปข้างหน้าได้ ไม่ใช่ล้างผิด

ความเห็นที่ 4 (ข2) เคยได้ยินไหมคำว่าอภัย บางครั้งก็ต้องรู้จักการให้อภัย

ความเห็นที่ 5 (ก3) อภัยเฉพาะคนสำนึกผิด ไม่ใช่พวกกลัวตายเอาประชาชนประเทศชาติมาอ้าง แขนงนำตัวดี

ความเห็นที่ 6 (ข3) จักรก็เตรียมอยู่ในวังวนของการแตกแยกอย่างนี้ต่อไปไม่จบไม่สิ้น

จากตัวอย่างข้างต้น มี (ก) และ (ข) ได้เขียนแสดงความเห็นทำยกระทำโต้แย้งต่อกันไปมา ตั้งแต่ความเห็นทำยกระทำที่ 1-6 โดยความเห็นทำยกระทำที่ 1, 3, 5 เป็นความเห็นของ (ก) และ ความเห็นทำยกระทำที่ 2, 4, 6 เป็นความเห็นของ (ข) ที่ได้แย้งสลับกันไปมาเหมือนการสนทนาของคน 2 คน

2.2.2.2 การโต้แย้งตอบโต้ไปมาแบบมีความเห็นทำยกระทำอื่นแทรก คือ การที่บุคคลสองคนเขียนแสดงความเห็นทำยกระทำโต้แย้งต่อกันไปมา และในระหว่างนั้นมีบุคคลอื่นได้เขียนความเห็นทำยกระทำแทรกความเห็นที่ทั้งสองกำลังโต้แย้งกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทำ (กกก) มาฟังให้ชัด ๆ นะครับ ทหารชั่วค่าผู้ชุมนุมที่มาเรียกร้องประชาธิปไตยและชื่อต่างชาติเป็นพวกขายชาติ มึงคิดได้ไงวะไอ้ทหาร ไอ้พ่าย

ความเห็นที่ 1 (ก1) เลิกสร้างตรรกะป่วยๆแบบนี้ซะที เลิกพูดซะทีว่าการต่อต้านรัฐประหารคือการเนรคุณทหาร ทหารกินเงินภาษีประชาชนนะครับ คนที่ควรสำนึกบุญคุณประชาชนคือทหาร คุณอยู่ได้ก็ด้วยเงินประชาชน มาตอนนี้คุณจะมายึดอำนาจแล้วกดหัวประชาชนลงด้วยกระบองปืน ใครกันแน่ที่เนรคุณ

ความเห็นที่ 2 (ข1) ทหารเขาก็ทำตามคำสั่งนี่ครับ?

ถ้าไม่ยึด ก็ปล่อย กปปส vs นปช ไปเรื่อยๆหรือครับ?

ความเห็นที่ 3 (ก2) คำสั่งจากใครครับ ให้รัฐประหาร นปช. กับ กปปส. สักวันมันก็ต้องมีทางลง การเมืองต้องจบด้วยการเมือง ไม่ใช่อะไรก็รัฐประหาร

ความเห็นที่ 4 (ข2) ก็ปีแล้ว??? ก็เดือนแล้ววว??? คนตายก็คนแล้วว??

สักวันที่แอดมินพูดถึงนี้ ผมจะอยู่ถึงไหมครับ ตอบผมหน่อยครับ ? อายากรู้จริงๆ

ความเห็นที่ 5 (ก3) แอดมินก็ตอบไม่ได้ เพราะ ดันมีเหยี่ยวรัฐประหารเสียก่อนครับ แต่ บอกหน่อยสิครับ คำสั่งจากใครที่สั่งให้รัฐประหาร

ความเห็นที่ 6 (ข3) ผมไม่รู้ใครรับใครสั่ง แต่ถ้าแอมมินบอกว่าจะจบลงเองโดย

ความเห็นที่ 7 (ข4) ขอบคุณนะครับ ที่ตอบคอมเม้นผม

(ถ้าไม่รู้รัฐประหาร ชุมนุมจะจบเมื่อไรก็ไม่รู้ คนตายเท่าไรก็ไม่รู้ จะอยู่ในหัวผมไปอีกนานเลย))

ความเห็นที่ 8 (ค) การที่เขาเรียกร้องสิทธิของเขามันผิดมากหรือโงะ

ความเห็นที่ 9 (ง) ไม่จบก็ไม่จบสิ แล้วรัฐประหาร แล้วมันจบมันย่อย

ตั้งแต่ปี 2549 แล้ว คณะรัฐประหาร 49 ก็บอกเองว่า รัฐประหารไม่ช่วยแก้ปัญหา มีแต่สร้างปัญหา ไม่ใช่หรอ?

ความเห็นที่ 10 (ข5) ขอข้อมูลหน่อยครับผม

ความเห็นที่ 11 (ก4) แอดมินว่าคุณรู้แต่ไม่ยอมบอกมากกว่าใครสั่งไอ้เหล่านี้อะไรรัฐประหาร แหม..ก็พูดมาได้เนาะ “ทหารเขาก็ทำตามคำสั่งนิครับ? ถ้าไม่ยึด ก็ปล่อยกบปสวรนปช ไปเรื่อยๆหรอครับ?” แล้วพอลามรับคำสั่งใครให้มารัฐประหาร ก็ตอบไม่ได้ งง กะ ตรรกะจริงๆ

ความเห็นที่ 12 (ข6) ผบทบ?

ความเห็นที่ 13 (ก5) ผม ถามตอนแรกก็บอกไม่รู้ ตอนนี้อมาบอก ผบทบ ตกลงจะเอาไปกันแน่

ความเห็นที่ 13 (ข7) ผบทบ ครับ

จากตัวอย่างข้างต้น มีการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันไปมาระหว่างคน 2 คน ตั้งแต่ความเห็นท้ายกระทู้ที่ 1-7 ส่วนความเห็นลำดับที่ 8, 9 เป็นความเห็นของบุคคลอื่นที่เข้ามาแทรกแต่คู่โต้แย้งทั้งสองยังโต้แย้งกันต่อในความเห็นท้ายกระทู้ที่ 10-14

การศึกษาพบการโต้แย้งในหลายลักษณะ แต่ปรากฏไม่มาก เพราะส่วนมากจะเป็นการโต้ตอบมากกว่าการโต้แย้ง และเป็นการแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังกระทู้

3. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความคิดเห็นท้ายกระทู้

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความคิดเห็นท้ายกระทู้ คือ การเขียนแสดงความคิดเห็นท้ายกระทู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกระทู้ และความคิดเห็นท้ายกระทู้ใดหรือเรียกว่า “การออกนอกเรื่อง” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระทู้ (กกก) !!! หลังที่ศาลโลกมีคำสั่งเมื่อวันที่ 11 พย. 56 ทำให้ไทยต้องเสียพื้นที่เพิ่มขึ้น เกินกว่าขอบเขตรั้วรวดหนาม ที่จัดทำโดย มติ ครม. เมื่อปี พศ. 2505 ผมก็เลยต้องลำดับเหตุการณ์ดังนี้

ลำดับเหตุการณ์ที่ต้องจารึกในประวัติศาสตร์

- 1) ปีพ.ศ. 2505 เราเสีย ปราสาทพระวิหาร(ประมาณ 180 ไร่)
- 2) ปีพ.ศ. 2556 เราเสีย ชะง่อนผา เลยไปถึงดินเขาภูมะเขือของเขาพระวิหาร (ประมาณ 200-600 ไร่)

พอดีมีคนส่งวีดิโอเพลง (ชื่อเพลง1) ขับร้องโดย(ชื่อคน1)และพวกรา ให้ดู ทำให้ผมมีความรู้สึกเจ็บในหัวใจไม่น้อย ก็เลยขออนุญาตแชร์ความเจ็บให้พวกเราได้รับกันถ้วนหน้า

ความเห็นที่ 666 (ค) ขับไล่ผู้รุกราน.....เขายิงทหารบ้านเรามึงร้องเพลงสดุดีมันมึงผุดมาจากขุมไหนเสียแล้วได้เงินกันดิโหไอ(ชื่อคน1)ก็นำรังเกียจ

ความเห็นที่ 667 (ง) รักมากเลย (ชื่อผู้นำประเทศ ประเทศหนึ่ง) มันยึดอำนาจจากกษัตริย์และสถาตัวเองเป็นสมเด็จแล้วพวกมึงเป็นเขมรหรือมึงร้องเพลงให้มันโหอุปาทมมากตลกหะมึงย้ายไปเลยไปไปไอทรราชบ้านเมืองมึงไม่รักไอพวกหนักแผ่นดิน

ความเห็นที่ 668 (จ) ใครที่ใช้ true move. โทร กด (หมายเลขโทรศัพท์) แล้วโทรออก รับเน็ตฟรี 4GB ฟรี ๆ คร้า ใช้ได้ทั้งรายเดือนและเติมเงินนคะ. กดๆ คร้า ไม่มีค่าบริการ

ความเห็นที่ 669 (ฉ) อีกไม่นานก็จะพบจุดจบของพวก(ชื่อคน1)ละ เชื้อดิ

จากตัวอย่างข้างต้น ความเห็นท้ายกระทู้ความเห็นที่ 668 แสดงความเห็นเกี่ยวกับการบริการเติมเงินโทรศัพท์ออนไลน์ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวไม่ได้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปยังกระทู้ หรือความเห็นท้ายกระทู้อื่น ๆ ที่กำลังแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกัน

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความเห็นท้ายกระทู้เป็นการแสดงความเห็นท้ายกระทู้ที่ปรากฏน้อยมาก และที่สำคัญแม้เป็นความเห็นที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกระทู้หรือความเห็นท้ายกระทู้ใดก็ไม่ได้รับการโต้ตอบหรือโต้แย้งใด ๆ

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ของข้อความแสดงความเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊กดอทคอม พบ 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ คือ

1. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้ สามารถจำแนกได้
- 2 ลักษณะประกอบด้วย การเขียนแสดงความเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนละครั้ง และการเขียนแสดงความเห็นเชื่อมโยงกระทู้คนเดียวเขียนมากกว่าหนึ่งครั้งต่อกัน
2. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงความเห็นท้ายกระทู้สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 ข้อความเห็นท้ายกระทู้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นท้ายกระทู้แบบโต้ตอบ ประกอบด้วย ความเห็นท้ายกระทู้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นท้ายกระทู้เดียวกันแบบไม่มีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก และความเห็นท้ายกระทู้หลายความเห็นที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงไปยังความเห็นท้ายกระทู้เดียวกันแบบมีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก

2.2 ข้อความเห็นท้ายกระทู้ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับความเห็นท้ายกระทู้แบบโต้แย้ง ประกอบด้วย การโต้แย้งครั้งเดียวจบ และการแย้งแบบโต้ตอบสลับไปมา

3. โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความที่ไม่เชื่อมโยงกระทู้และความเห็นท้ายกระทู้

การศึกษาพบว่า ส่วนมากเป็นความสัมพันธ์แบบที่ 1 ส่วนความสัมพันธ์แบบที่ 2, 3 พบในปริมาณน้อยมากและในจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งในแต่ละกระทู้สามารถพบโครงสร้างความสัมพันธ์ได้หลายลักษณะ การสื่อสารความเห็นบนเฟซบุ๊กจึงมีความซับซ้อน ผู้อ่านต้องศึกษาตั้งแต่ข้อความเห็นแรกถึงข้อความสุดท้ายเพื่อจับคู่ความสัมพันธ์ของข้อความจึงจะเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้จำนวนมาก เนื่องจากโครงสร้างการแสดงผลของเฟซบุ๊กที่นำเสนอเพียงกระทู้และความเห็นล่าสุด ผู้อยู่บนหน้าจอเฟซบุ๊ก ณ ขณะนั้นสามารถมองเห็นพร้อมกันได้จำนวนมาก และก็แสดงความเห็นเชื่อมโยงกับกระทู้พร้อมกันเป็นจำนวนมาก โดยระบบจะนำเสนอตามลำดับการส่งข้อความเข้าระบบเป็นเหตุให้คู่ความสัมพันธ์ของความเห็นท้ายกระทู้มุ่งไปเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับกระทู้เป็นหลัก และไม่ได้สนใจความเห็นท้ายกระทู้อื่น ๆ ส่วนผู้ที่ไม่ได้อยู่บนหน้าจอ ณ ขณะนั้น เมื่อเข้าสู่ระบบเฟซบุ๊กสามารถเห็นกระทู้ได้ ในขณะที่ความเห็นอื่น ๆ ถูกซ่อนการแสดงผลหน้าจอ ต้องคลิกเปิดอ่านความเห็นจึงจะสามารถมองเห็นความเห็นทั้งหมด ทำให้ผู้แสดงความเห็นได้อ่านเพียงกระทู้เป็นหลัก และได้แสดงความเห็นท้ายกระทู้ ความเห็นท้ายกระทู้จึงมีเนื้อหาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อความไปยังกระทู้ เป็นโครงสร้างที่ ศิริพร ปัญญาเมธิกุล (2558 : 20-21) เรียกว่า “การปฏิสัมพันธ์แบบคนหลายคนกับคนหนึ่งคน” ผลการศึกษาสะท้อนถึงพฤติกรรมการเขียนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเฟซบุ๊กที่ผู้เขียนความเห็นต่างต้องการแลกเปลี่ยนความเห็น โต้ตอบ หรือโต้แย้งผู้ที่เขียนข้อความกระทู้ เพราะการเขียนข้อความกระทู้ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนกระทู้ประสงค์ให้ข้อความของตนปรากฏแก่สายตาผู้อ่านคนอื่น ๆ ซึ่งแตกต่างจากผู้แสดงความเห็นท้ายกระทู้ที่อาจต้องการสื่อสารกับผู้เขียนกระทู้เท่านั้น ผู้แสดงความเห็นท้ายกระทู้อื่นจึงไม่อาจเข้าไปแสดงความเห็นร่วมด้วย ผลจึงปรากฏโครงสร้างความสัมพันธ์ในแบบอื่น ๆ น้อยกว่าแบบเชื่อมโยงกระทู้

นอกจากมรยาททางสังคมในการสื่อสารที่ส่งผลต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ช่องทางการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กสามารถส่งให้ผู้รับจำนวนมากในเวลาสั้น ๆ ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ส่งผลต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความเห็นในแบบที่ 2 และ 3 การทำความเข้าใจโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความจึงมีความสำคัญ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจ เพราะความเข้าใจเรื่องปฏิสัมพันธ์ของข้อความจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาและเจตนาของผู้เขียนไม่ผิดพลาด

การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กสามารถทำได้ทั้งที่ผู้ร่วมสื่อสารอยู่และไม่อยู่บนหน้าจอเฟซบุ๊กในเวลาเดียวกัน บางครั้งจึงพบว่าการแสดงความคิดเห็นที่มีความสัมพันธ์กันแบบโต้ตอบได้ทันที เพราะคู่สนทนาอาจอยู่ ณ หน้าจอพร้อมกัน บางครั้งพบว่าการแสดงความคิดเห็นที่มีความสัมพันธ์กันกลับถูกความเห็นอื่นแทรกอยู่ เพราะคู่สนทนาไม่อยู่บนหน้าจอ ณ ขณะนั้นหรือมีผู้ส่งข้อความแทรกขณะที่ตนกำลังส่งข้อความ การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่สามารถเปรียบเทียบได้กับการสนทนาในชีวิตประจำวันที่สื่อสารโต้ตอบในทันที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้แสดงความคิดเห็นที่จะใช้งานและเข้ามาแสดงความคิดเห็นในเวลาใด ซึ่งศิริพร ปัญญาเมธิกุล (2558 : 20-21) ได้กล่าวถึงเวลาของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ว่า 1) การสื่อสารสามารถเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน (synchronous mode) 2) การสื่อสารที่มีได้เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน (asynchronous mode) ได้

อีกประการหนึ่ง คือ โครงสร้างระบบการแสดงผลของเฟซบุ๊กบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ที่แสดงผลเฉพาะส่วนกระทู้ และความเห็นท้ายกระทู้ล่าสุดเพียงไม่กี่ความเห็น ส่วนความเห็นอีกจำนวนมากจะถูกซ่อนไว้ ทำให้ผู้อ่านต้องเปิดอ่าน ระบบจึงเปิดความเห็นที่ถูกซ่อนไว้ทีละน้อย หากมีความเห็นท้ายกระทู้มาก ๆ ผู้อ่านต้องเปิดอ่านไปเรื่อย ๆ เหตุดังกล่าวอ่านต้องเปิดหลายครั้งจึงจะได้อ่านความเห็นทั้งหมด และผู้อ่านที่ไม่ได้สนใจเรื่องความเห็นมักเลือกที่จะไม่เปิดอ่านความเห็นอื่น ๆ ที่ผ่านมาเพราะฉะนั้นปัจจัยด้านเวลาและโครงสร้างระบบการแสดงผลของเฟซบุ๊กจึงมีผลต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบที่ 1 มากกว่าแบบอื่น ๆ

โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงความเห็นท้ายกระทู้ เกิดขึ้นจากการที่ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นอยู่ในหน้าเฟซบุ๊กในขณะเดียวกัน จึงเกิดการสื่อสารในลักษณะของการตอบโต้กันไปมา และบางครั้งมีความเห็นท้ายกระทู้อื่นแทรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบโครงสร้างของเฟซบุ๊กเองที่ให้การส่งข้อความเข้าระบบ จึงทำให้เกิดการแทรกของคู่ความสัมพันธ์ของข้อความที่กำลังตอบโต้กันแบบมีความเห็นท้ายกระทู้แทรกและไม่มีความเห็นท้ายกระทู้แทรก

โครงสร้างความสัมพันธ์ของความเห็นยังแสดงให้เห็นพื้นที่การเลือกข้างทางการเมือง กล่าวคือ คนที่มีความคิดเห็นทางการเมืองในลักษณะใกล้เคียงกันย่อมส่งเสริมและสนับสนุนความเห็นของกันและกัน ในขณะที่อีกฝั่งของความเห็นทางการเมืองย่อมถูกทำให้เป็นอื่น การที่ผู้มีความเห็นต่างจึงถูกทำให้เป็นอื่นผ่าน ดังที่วรเทพ ว่องสรรพการ (2562 : 45-46) กล่าวถึงพื้นที่ออนไลน์กับปรากฏการณ์ทางการเมืองว่า “เป็นพื้นที่ของชุมชนที่มีความเป็นปฏิปักษ์กัน (antagonistic) มากกว่าเป็นพื้นที่ของการเชื่อมต่อเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือเป็นบรรยากาศ (atmosphere) ของสังคมที่มีความรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยและความไม่แน่ใจ” วัฒนธรรมการเมืองได้สร้างความเป็นอื่น (others) ส่งผลให้โครงสร้างความสัมพันธ์ของความเห็นทาง

การเมืองในลักษณะโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงกับกระทู้มากกว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความแบบความเห็นท้ายกระทู้เชื่อมโยงความเห็นท้ายกระทู้ สามารถจำแนกได้ เพราะความเห็นส่วนมากไปในทางเดียวกัน หากแต่มีความเห็นต่างออกไปจึงมีการโต้ตอบกัน ทำให้คนที่มีความเห็นต่างไม่กล้าแสดงความเห็นที่ขัดแย้ง

บทความนี้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การศึกษาการสื่อสารบนสื่อออนไลน์ การเปรียบเทียบ เพราะสื่อออนไลน์นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น การศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อความทำให้เข้าใจธรรมชาติระบบการสื่อสาร รวมถึงความเข้าใจการใช้ภาษาและปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุม และเข้าใจระบบการครอบครองการสนทนาในการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ใครเป็นผู้ครอบครองการสนทนา การครอบครองการสนทนาไม่ได้อยู่ที่จำนวนข้อความที่เขียน แต่อยู่ที่ปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาและข้อความที่มาเชื่อมโยงในการสนทนา เมื่อความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้การสื่อสารและภาษาเปลี่ยนไป การมองโครงสร้างของการสื่อสารจึงเป็นสาระสำคัญในการศึกษา เพราะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้และการอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษา

รายการอ้างอิง

- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2556. **ภาษากับการเมือง ความเป็นการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ธาม เชื้อสถาปนศิริ. 2556. สัมภาษณ์พิเศษ: เปิดกลยุทธ์ปลูก “มวลชน” จากโลกไซเบอร์สู่ “มือบราชดำเนิน.” **สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์** (22-28 พฤศจิกายน 2556): 12.
- วรเทพ ว่องสรรพการ. 2562. “เฟซบุ๊ก แอปเพิร์คท์ กับการแสดงออกทางการเมือง.” **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต** 14 (2): 39-52.
- ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. 2546. **ความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาไทย: การส่งผลกระทบต่อระหว่าง การเชื่อมโยงความ การมอผลัด และความเกี่ยวข้องเรื่องที่สนทนา**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร- ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2549. “รูปแบบการทักทายในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต.” ใน **กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมานนท์. (บรรณาธิการ). พลวัตของภาษาไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- _____. 2558. **ภาษาและอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพฯ: พรินท์ คอร์เนอร์.
- Crystal, David. 2001. **Language and the Internet**. New York: Cambridge University Press.
- Sack, H., Schegloff, E., and Jefferson, G. 1974. “A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation.” **Language** 50 (4): 696-735.